

EMIL HRUŠKA
**MY, HOŠI
Z POHRANIČÍ**



MY, HOŠI Z POHRANIČÍ



EMIL HRUŠKA

**MY, HOŠI
Z POHRANIČÍ**

Jakákoli podobnost
povídkových postav s osobami žijícími
či nežijícími je čistě náhodná.



NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Emil Hruška, 2015
Cover and layout © Karel Kárász, 2015
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2015

ISBN PDF 978-80-7425-472-7

*„Je to drsný a pravdivý obraz života v pohraničí
po odchodu Němců, obraz tamního života,
spolužití, společných tragédií atd.
To ještě nikdo v české literatuře
tak vynikajícím způsobem nenapsal!“*

OTA FILIP

ÚVODEM

ANEB HOŠI Z POHRANIČÍ NA SCÉNĚ

Celé své dětství jsem prožil při česko-bavorské hranici. Tehdejší pohraničí bylo bizarním prostředím nádherné přírody, pestré směsice národností a životních podmínek, které ve srovnání s vnitrozemím nebyly lehké a jednoduché. Každodenní život nejen „hochů“ v pohraničí poznamenávaly mnohé specifické, barvitě a leckdy dramatické události, jež se hluboce, často nesmazatelně zapisovaly především do vnímavých dětských duší.

Po roce 1946 se stalo česko-bavorské, stejně jako česko-saské nebo česko-slezské pohraničí svého druhu zvláštním územím; většina jeho dosavadních německých obyvatel včetně „hochů z pohraničí“ musela odtud odejít a jejich nástupci už mluvili jinou řečí. Ti i oni byli jiní a přece si tak podobní, jak se snaží anonymně připomenout ilustrační fotografie. Někteří z původních obyvatel ale zůstali a do jejich poválečných osudů se vpletly osudy Čechů, Slováků, Rusínů, volyňských Čechů a příslušníků dalších národností,

kteří přišli do pohraničí z různých koutů, aby zde začali nový život. A ti všichni museli spolu žít, pracovat, chodit do školy, přít se, někdy se i prát a také pospolu radovat. Vstupovali spolu do sňatků a jejich potomkům, jak stojí v jedné z povídek, mohla být národnost svých rodičů, ale i jejich minulost a s ní spojené hypotéky, ukradená...

Pokusil jsem se vylíčit to, co se tehdy, zejména v 60. a počátkem 70. let minulého století odehrálo v kraji, kde jsem strávil své dětství. To, o čem jsem slyšel, co jsem zažil, co se přihodilo opravdu nebo jen zčásti, či co přinesla jen fantazie a vložila do časových a prostorových souřadnic. Pověstné „Dichtung und Wahrheit“ se plnou měrou týká i „hochů z pohraničí“. Je opravdu zbytečné hledat v povídkách a fotografiích konkrétní jména a místa. Vylíčené příběhy, osudy a zobrazené postavy jsou totiž s ohledem na česko-německé pohraničí univerzální; dobové a přece nadčasové, spočívající v krajině a přece nad ní...

Autor

SAMOTA

Někdo mě sleduje?

„Rosejpal,“ křikl jsem do prázdna, „neschovávej se!“

Nic. Praskání větví však ustalo a já jsem slyšel jen vítr opírající se do korun stromů.

Šel jsem na náš tajný plácek, byl v lese mezi dvěma obrovskými balvany, dobře chráněný před zraky kolemjdoucích. Měli jsme tady ohniště a pár špalků, na kterých jsme sedávali. Rosejpal, pověstný vyzvědač a samotář, mezi nás nepatřil, ale s oblibou nás špehoval.

Šel jsem na plácek, i když jsem věděl, že tam asi nikdo nebude. Ale chodil jsem tam moc rád a teď jsem si chtěl jen rozdělat oheň, upéct kousek slaniny a pak honem domů.

„Rosejpal, ty srabe, vím o tobě!“

Zase nic, bodejť by se taky ukázal, slídič zatracený. Jednou ho dokonce chytili u Benešů ve špajzu, vlezl tam okénkem a kradl klobásy.

Byl jsem na místě.

Nalámal jsem nejprve tenké suché větvičky, ty jsem obložil silnějšími a škrtl sirkou. Oheň vzplanul jednadvě. Ostražitě jsem se rozhlížel – kdepak je, ten hajzl? Přiložil jsem ještě dva silné klacky, pak jsem vytáhl z chlebníku slaninu a chleba a připravil jsem si prut na opékání. Už se mi sbíhaly sliny. Slanina na prutu se škvířila, těžké kapky tuku padaly do plamenů jako roz-tavený vosk. Už to bude!

Položil jsem opečený vonící plátek na chleba a vytáhl kudlu. Pochoutka nesmírná, kdo ne-okusil, neuvěří!

Mezi balvany na druhém konci se vyloupila vytáhlá postava a mně leknutím upadl chleba i se slaninou na zem. Pazúr! Za leknutím šel hned strach, silný, paralyzující, neodstranitelný. Míšo Pazúr a já s ním sám v lese!

Pazúr, asi třicetiletý primitiv, surovec a těžký alkoholik, byl, jak jinak, opilý. Vrávoral. Chvilku se opíral o balvan a pak se vydal ke mně.

„Davaj,“ řekl a ukázal na jídlo, válející se na zemi.

Podal jsem mu chleba i opečenou slaninu. Pazúr usedl na jeden ze špalků a dal se do jídla.

„Ještě,“ zachrčel a ukázal na chlebník.